

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5189/22
11.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Станиславе Митровић, председника већа, Јелене Стојилковић и Татјане Лемајић, чланова већа у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Јаковљевић, адвокат из Београда, Мајке Јевросиме бр. 51, против тужених Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, Косовска бр. 31 и Градске општине Палилула, коју заступа Градско правобранилаштво Града Београда, Одељење за градске општине Врачар, Звездара, Палилула, Савски Венац и Стари Град, Београд, Таковска 12, ради утврђења, одлучујући о жалбама тужених изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 5810/17 од 1.6.2022. године, у седници већа одржаној дана 11.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 5810/17 од 1.6.2022. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиле и тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилца носилац права својине на катастарској парцели ... КО ..., општина ..., уписаној у ЗКУЛ ..., пољопривредно земљиште, број листа непокретности ..., улица ..., површине 8299 м², а што су тужени дужни да признају и трпе да се тужилца укњижи као носилац права својине на описаној парцели, а у противном ће пресуда служити као основ за укњижбу права власништва на парцели. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужилци солидарно накнаде трошкове парничног поступка у укупном износу од 256.100,00 динара.

Против наведене пресуде жалбе су благовремено изјавили тужени, побијајући је у целости, из свих законских разлога. Тужилца је благовремено одговорила на жалбе.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 386 ЗПП (“Службени гласник РС”, бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), апелациони суд је оценио да жалбе тужених нису основане.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП на које апелациони суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП на коју тужени неосновано указују у жалбама, будући да је изрека пресуде разумљива и није противречна разлозима пресуде јер су у пресуди наведени јасни и непротивречни разлози о свим битним чињеницама, нити о битним чињеницама постоји противречност између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини исправа, записника о исказима датим у поступку и самих тих исправа и записника и изведених доказа, па побијана пресуда нема недостатака због којих се не може испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Града Београда, Народног одбора општине Крњача, Одељење за привреду и финансије број 03-2116/7 од 25.5.1963. године одобрено је у корист Пољопривредног комбината “Београд”- Падинска скела, спровођење арондације пољопривредног земљишта приватног власника ББ из ..., парцеле број ... која по новом катастарском премеру одговара парцели број ... КО ... Одређено је да ће Комисија за арондацију НОО Крњача својим решењем одредити накнаду за арондирано земљиште и увести корисника у посед након правноснажности решења. Према записнику од 28.6.1963. године у поступку арондације пољопривредног земљишта у КО Овча за потребе ПК “Београд” Падинска Скела, ВВ се у име свог таста ББ сагласио да преда у посед и својину ПКБ-у после скидања усева, а најкасније до 1.10.1963. године кат. парцелу бр. ..., њиву треће класе, уписану у ЗКУЛ ... КО ..., с тим да таст у замену добије вангрунтовни део од кат.парцеле бр. ..., њива Општенародне имовине, а да по предаји своје парцеле истовремено уђе у посед нове парцеле. Након тога, донето је решење Града Београда, Скупштине општине Крњача, Одељење за привреду број 03-2116/5 од 18.10.1963. године да се парцела број ... – њива 3 класе, у површини од 1 к.ј. 707 кв.хв уписана у ЗКУЛ ... као власништво Општенародне имовине, а сада фактичко власништво ББ из ..., вангрунтовно власништво по основу поделе утрине 1928. године, која катастарска парцела одговара по новом премеру броју ... КО ..., бестеретно отпише из предњег улошка и упише у нови ЗКУЛ са уписом власништва у корист Општенародне имовине, са правом коришћења у корист ПК “Београд”, Падинска скела. Катастарска парцела ... - њива 3 класе у КО... која одговара новој катастарској парцели ... од 0.82,98 ха власништво ОНИ се предаје у посед вангрунтовно ББ са свим правима које је имао на својој катастарској парцели. Моментом издавања решења странке су извршиле примопредају у посед на напред описаним парцелама, а истовремено су се одрекле побијања овог решења по било ком основу. Решење су потписали председник комисије и ББ, који је изјавио да се на исто неће жалити. Пренос власништва по основу наведене размене није спроведен.

Предметна катастарска парцела бр. ... КО ..., налази се северно од железничке пруге, целом својом површином. Дата је у замену ББ у својину као вангрунтовни део парцеле бр. ... у површини од 00х82а 99 м2, а за парцелу која је такође била

вангрунтовно власништво ББ и то за кат.парц. бр. ... старог премера, која по новом премеру одговара кат. парц. бр. ... КО ... површине 1 кв. ј. 707 кв.хв, а по основу спроведеног поступка арондације. Парцела број ... у површини од 00x82a99 м2, са суседном парцелом кп.бр. ... површине од 00x07a29 м2, чинила је једну парцелу. ББ налази се у поседу предметне парцеле ... од 1963. године, а власник кп.бр. ... је ГГ. У Изводу из поседовног листа од 21.6.1989. године уписан је ББ на њиви на кп.бр. ... у површини од 00x82a99 м2, а ова површина је идентична површини која је истом дата у замену, у чији је посед уведен и коју парцелу је обрађивао. Положај катастарских парцела број ... и ... у потпуности одговара катастарском стању, у јасно дефинисаним мерама и границама са положајем осталих парцела и постојећом комуникацијом. Ове две парцеле настале су цепањем кп.бр. ..., а у овом облику предметна парцела ... настала је 1967 године. Катастарска парцела бр. ... представља пољопривредно земљиште, односно реч је о њиви "...", површине 8299 м2, која је уписана у лист непокретности ... КО ..., општина Палилула ЗКУЛ ..., а пре тога је била уписана у земљишним књигама. Као власник предметне парцеле уписана је Република Србија, а као корисник Градска општина Палилула. Правни претходници тужиље, а потом и тужилца у поседу су предметне парцеле ... КО ... од 1963 године, коју обрађују. Нико их никада није узнемиравао нити тражио да се иселе и још увек су у поседу парцеле. Тужилца је потомак ББ, рођеног 1878. године односно сада пок. ББ је тужилцин прадеда. Тужилцина мајка била је ДД, деда по мајци ЂЂ, чији је отац ББ.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је правилно закључио да је неоснован приговор активне легитимације имајући у виду да је тужилца правни следбеник иза пок. ББ, који је у поступку арондације добио предметну катастарску парцелу. Правни претходници тужиље и тужилца били су у непрекидном мирном и несметаном поседу предметне катастарске парцеле ... КО ..., почев од 1963. године када је предметна катастарска парцела у поступку арондације предата прадеди тужиље ББ, дакле по пуноважном правном послу, због чега је тужилца стекла право својине у свему у складу са условима прописаним чланом 28 став 2 Закона о основама својинскоправних односа, с тим што се рок за одржај рачуна почев од јула 1996. године, када је брисана одредба члана 29 Закона о основним својинскоправним односима којом је било прописано да се на ствари у друштвеној својини не може стећи право својине одржајем.

Иако првостепени суд погрешно сматра да тужилца, да би доказала да је она иза пок.ББ стекла ово право на основу наслеђивања, било је неопходно да у току поступка достави доказе на околност да се једино она појављује као наследник иза пок. ББ, односно правноснажна решења о наслеђивању иза истог као и осталих правних претходника тужиље, а имајући у виду да је реч о њеном прадеди, те да се не може са сигурношћу, само на основу доказа о сродству, утврдити да је тужилца наследник пок. ББ, а поготово да је његов једини наследник, ово није имало утицаја на правилност побијане пресуде. Наиме, у складу са одредбом члана 212 Закона о наслеђивању заоставштина прелази по сили закона на оставиоцеве наследнике у тренутку његове смрти. Решење о наслеђивању које се потом доноси само констатује већ успостављено стање, тј. има деклараторно дејство. Дакле, наследник стиче својство наследника моментом смрти оставиоца, без обзира када је решење о наслеђивању донето. Због тога је тужилца сходно одредби члана 212 став 1 Закона о наслеђивању наследник своје покојне мајке, односно својих правних претходника а евентално постојање других

наследника је ствар међусобног односа санаследника.

Неосновано се жалбама тужених наводи да је првостепени суд погрешно поступио када је одбио приговор недостатка активне легитимације имајући у виду чињеницу да тужиља није пружила доказе да је правни следбеник иза ББ. Ово из разлога што је из приложених извода које је тужиља доставила и то Матичне књиге умрлих за свог деду (преминуо 8.5.1965. године) и мајку, као и Извода из матичне књиге рођених за тужиљу утврђено да је тужиљина мајка била ДД, рођ. ..., да је деда по мајци ЂЂ, а да је његов отац био прадеда тужиље ББ који је у поступку арондације добио предметну катастарску парцелу, како је то правилно утврдио првостепени суд. Због тога, као и код чињенице да је из оверене изјаве бр. 733/16 од 29.1.2016. године два сведока утврђено да је ... (рођен 2.12.1878. године) по Изводу из МКУ ..., а у осталим документима се води као ББ, једна иста особа, а што су исти потврдили и приликом саслушања у својству сведока, и по оцени овог суда приложени Извод из матичне књиге умрлих за ББ од оца ... и Извод из књиге за уписивање рођених и крштених Српске православне цркве, Румунске православне Цркве храма Ст. Константин и мајка Јелена, Овча бр. 0216 од 25.1.2016. године у коме је наведен датум рођења 2.12.1878. године за лице ..., пол мушки, од оца ... (рођ. 1983) ..., православне вере, Румун по националности, не утичу на другачији закључак, као ни то да је у осталим документима наведено ББ код чињенице да су два сведока потврдила да је реч о истом лицу. Да се ради о истом лицу потврђује и Записник о упису у овереном преводу са Румунског језика породице ББ (...) где је за ББ наведено да је датум рођења 2.12.1878. године а датум смрти 8.5.1965. године, који датуми су сагласни осталим наведеним исправама, па су супротни жалбени наводи тужених, којима се поново указује да није реч о истом лицу, оцењени неоснованим. Због тога, супротно жалбеним наводима тужене Градске општине Палилула на правилно оцењен као неоснован приговор недостатка активне легитимације није од утицаја ни неправноснажно решење Првог основног суда у Београду Р2 366/17 од 24.1.2018. године којим је одбијен као неоснован предлог предлагача АА из ... за утврђивање времена и места рођења правног претходника предлагача, пок. ББ, прадеде предлагача, и то тако што ће као време и место рођења бити уписан датум 2.12.1878. године, а место Београд-Овча, општина Палилула.

Све важне чињенице за одлуку о тужбеном захтеву тужиље првостепени суд је утврдио потпуно и поуздано на основу доказа које је правилно ценио применом одредбе члана 8 ЗПП. Наведену битну чињеницу државине непокретности, првостепени суд је утврдио правилном оценом исказа саслушаних сведока и страначког исказа тужиље, из којих је утврђено да је тужиља потомак ББ, да она и њени правни претходници годинама користе предметну парцелу али и на основу Записника од 28.6.1963. године и решења Града Београда, Скупштине општине Крњача, Одељење за привреду број 03-2116/5 од 18.10.1963. године којима је 18.10.1963. године у циљу арондације извршена размена непокретности на тај начин што је прадеда тужиље ББ у замену за предметну катастарску парцелу, у коју је истог дана уведен у посед, предао катастарску парцелу бр. ... – њива 3 класе, у површини од 1 к.ј. 707 кв.хв уписану у зк.ул. ... власништво ОНИ, односно фактичко власништво ББ из ..., коју је као вангрунтовно власништво добио по основу поделе утрине 1928. године, која катастарска парцела одговара по новом премеру броју ... КО ..., са уписом власништва у корист ОНИ, са правом коришћења у корист ПК “Београд” Падинска скела.

Неосновано се жалбом тужене Градске општине Палилула оспоравају искази сведока саслушаних у току поступка ВВ и ЕЕ. Ово из разлога што је саслушање ових сведока предложено на околност да је тужиља унука сада пок. ББ што су ови сведоци својим исказима и потврдили. Поред тога, сведоци су имали и сазнања да је предметна парцела у државини тужиље и њених правних претходника, да је исти користе, а чињеница да сведок ЕЕ није могла тачно да определи где се она фактички налази, није од утицаја на правилност и законитост побијане пресуде. Притом, сведок ВВ се изјаснио да му је отприлике познато где се налази парцела да би се на питање заступника ове тужене изјаснио да му није познато означање броја парцеле али да јој је познато где се физички налази, што је и описао. Из записника о главној расправи од 3.9.2020. године, када је исти саслушан, супротно наводима жалбе ове тужене, не произилази да су постављана питања овом сведоку супротно члану 255 став 1 ЗПП. На веродостојност исказа овог сведока не утиче то што му је тужиља сестра од тетке имајући у виду да је исти упозорен сходно 254 став 2 ЗПП. Код утврђене чињенице да тужилин правни претходник јесте ББ, савесност тужиље није оспорена ни наводима ове тужене да је тужиља имала сазнања да постоји грешка у имену њеног правног претходника.

Државина тужиље је законита јер је заснована на пуноважном правном основу који је потребан за стицање права својине. Наиме, размена наведених катастарских парцела извршена је 1963. године у циљу арондације, у ком поступку се сходно тада важећој Уредби о арондацији државних пољопривредних добара општедржавног значаја (“Службени лист ФНРЈ” бр. 99/46) и Основног закона о искоришћавању пољопривредног земљишта (“Службени лист ФНРЈ” бр. 43/59, 53/62) право својине на парцелама добијеним као накнада и замена стиче по закону. Стога су неосновани наводи у жалби тужене Градске Општине Палилула да је арондација вршена на основу претпостављеног власништва на парцели и поседовних листова у односу на лица која су према фактичком стању били држаоци без икаквог поузданог доказа о томе ко је титулар права својине.

С обзиром да је државину катастарске парцеле бр. ... КО ..., прадеда тужиље сада пок. ББ стекао у циљу арондације, јер то управо произлази из Записника од 28.6.1963. године и решења Града Београда, Скупштине општине Крњача, Одељење за привреду број 03-2116/5 од 18.10.1963. године према којима му је предметна парцела фактички додељена и у чији посед је уведен, правни претходник тужиље је имао савесну државину јер је имао основа да верује да је на тај начин стекао право својине на предметној парцели, и након његове смрти његови правни следбеници су имали савесну државину јер су имали основа да верују да су на тај начин стекли право својине на предметној парцели, то је и тужиља наставила са савесном државином земљишта, с обзиром на поступак у коме је она стечена. Стога, и по оцени овог суда тужиља није имала разлог да сумња у правни основ своје државине јер је била у уверењу да су њени правни претходници, а касније и она власници предметне непокретности, а основаност таквог уверења доказује чињеницом да њену породицу, а касније и њу нико није на било који начин узнемиравао због чега је била савестан држалац у смислу члана 72 став 2 Закона о основама својинскоправних односа, а тужени током поступка нису пружили ниједан доказ на основу којег би претпоставка савесности била оборена.

Без утицаја су жалбени наводи тужених којима се истиче да решење Града Београда, Народног одбора општине Крњача, Одељења за привреду и финансије бр. 03-2116/7 од 25.5.1963. године којим је одобрено спровођење арондације пољопривредног земљишта приватног власника ББ из ... није постало правноснажно с обзиром да исто није снабдевано клаузулом правноснажности. Наиме, након доношења решења од 25.5.1963. године којим је у корист пољопривредног комбината “Београд” Падинска Скела, одобрена арондација пољопривредног земљишта приватног власника ББ из ..., Комисија за арондацију земљишта донела је решење 18.10.1963. године на основу кога је арондација и спроведена, странке су извршиле примопредају парцела, а истовремено су се одрекли побијања овог решења по ма каквом основу. На тај начин поступак арондације је правноснажно окончан, због чега чињеница да решење од 25.5.1963. године није снабдевано клаузулом правноснажности не може бити од утицаја на другачију одлуку. Притом, тужени на којима је терет доказивања чињеница и околности да је евентуално изјављена жалба на ова решења и да су иста укинута, стављена ван снаге или преиначена, на те околности нису приложили, нити предложили доказе. Такође код чињенице да је правни претходник тужиље сада пок. ББ потписао решење Комисије за арондацију, да је био присутан приликом увођења у посед, неосновни су и наводи жалбе тужене Републике Србије да приликом сачињавања Записника од 28.6.1963. године ВВ није имао овлашћење да предузима правне радње у име правног претходника тужиље због чега је тај записник и решење Комисије за арондацију ништави.

Неосновано се жалбама тужених указује да предметна катастарска парцела ... КО ... није могла бити предмет арондације имајући у виду да је иста настала 1967. године, те да је решењем од 18.10.1963. године правном претходнику тужиље у поступку арондације предата у посед катастарска парцела ... КО ... Ово из разлога што је правни претходник тужиље, сада пок. ББ, у поступку арондације фактички уведен у посед предметне катастарске парцеле ... КО ..., што произлази и из Извода из поседовног листа од 21.6.1989. године утврђено је да је уписан ББ на њиви уписаној ка кп.бр. ..., у површини од 82а 99 м², која површина је идентична површини парцеле која је дата у замену у поступку арондације у чији је посед уведен и који обрађује, а што је утврђено и из налаза и мишљења вештака геодезије. Кат. парцела бр. ... у својини је другог лица ГГ и има површину од 7а 29 м², па су наводи жалбе тужене Републике Србије да тужиља нема пуноважан правни основ за упис права својине оцењени неоснованим.

Неосновано се жалбом тужене Градске општине Палилула указује да првостепени суд није правилно ценио налаз и мишљење вештака од 13.10.2022. године јер се вештак у свом налазу није изјаснио којој од две парцеле ... или ... одговара парцела бр. ... наведена у решењу Комисије за арондацију од 18.10.1963. године. Ово из разлога што то није ни били задатак вештака геодезије, који се у свом налазу и мишљењу и накнадним изјашњењима детаљно изјаснио у погледу тога како су и када настале предметне парцеле и у чијем поседу се налазе који је суд правилно прихватио као јасан и дат у складу са правилима струке, из којег је утврђено да је правном претходнику тужиље фактички предата предметна парцела ... КО ..., у мерама и границама како је то описано у Решењу Комисије за арондацију од 18.10.1963. године и коју тужиља и њени правни претходници несметано држе и обрађују од момента

ступања у posed.

Одредбом члана 113 став 1 Основног закона о искоришћавању пољопривредног земљишта (“Сл. лист ФНРЈ” бр. 43/59, 53/62, “Сл. лист СФРЈ” бр. 10/65, 25/65 пречишћен текст, 12/67, 14/70) који закон се у конкретном случају примењује на основу члана 109 став 1 тог закона, прописано је да се на земљишту у друштвеној својини не може стицати право својине путем одржаја. Забрану у погледу стицања права својине одржајем на стварима у друштвеној својини садржала је и одредба члана 29 Закона о основним својинскоправним односима (“Сл. лист СФРЈ” бр. 6/80, ступио на снагу 1.9.1980. године). Међутим, Законом о изменама и допунама Закона о основним својинскоправним односима (“Сл. лист СРЈ” бр. 29/96, ступио на снагу 4.7.1996. године) брисана је наведена одредба члана 29, па се у конкретном случају рокови за одржај рачунају од дана ступања на снагу овог закона.

Како је од дана ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о основним својинскоправним односима 4.7.1996. године, од када се својина одржајем може стећи и на друштвеној својини, па до подношења тужбе 10.9.2015. године протекао рок за редован одржај из члана 28 став 2 Закона о основама својинскоправних односа, у ком периоду су тужила и њени правни претходници били у државини предметне парцеле квалитета прописаног чланом 72 Закона о основама својинскоправних односа то је и по оцени овог суда, тужила стекла право својине на наведеној катастарској парцели.

Поред тога, с обзиром да је правни претходник, прадеда тужиље предметну парцелу добио путем размене у циљу арондације, што је потврђено и решењем Комисије за арондацију Града Београда, Скупштина општине Крњача, Одељење за привреду од 18.10.1963. године, то није било разлога да сумња да ће друга страна извршити законске обавезе и спровести извршену размену земљишта кроз земљишне књиге, а претпоставка савесности тужиље и њених правних претходника није оборена чињеницом да су у катастру уписани тужени као носилац права својине и корисник на предметној непокретности, због чега су другачији наводи у жалбама тужених оцењени као неосновани.

Осталим наводима жалби тужених не доводи се у сумњу правилност и законитост побијане одлуке, због чега иако цењени, нису посебно образлагани на основу овлашћења другостепеног суда из члана 382 ЗПП.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом члана 153 и 154 ЗПП, којим су тужили признати сви нужни и неопходни трошкови које је имао поводом вођења парнице према успеху у спору, а како се жалбама тужених одлука о трошковима поступка побија без навођења конкретних неправилности, то су исте и у погледу одлуке о трошковима поступка оцењене као неосноване.

Са свега наведеног на основу одредбе члана 390 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Будући да тужени нису успели са жалбама, а трошкови састава одговора на

жалбу нису били потребни за вођење парнице јер исти није обавезна парнична радња према одредби члана 380 став 1 ЗПП, то странкама не припадају трошкови другостепеног поступка, због чега је на основу члана 165 став 1 у вези члана 153 и 154 ЗПП одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Председник већа – судија
Станислава Митровић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић